

mossàrab *Beni-Asner* a Benissa (xxxiv, 99.8). *L'Esnera* NP morisc a l'Ebre, a. 1340 (*Cpbr. d'Entença*, 2v^o). *Vilasnera* NL antic en el Congost a. 889 (Monsalv. xv, 26). I vg. art. *Ainer*, supra.

Pel que fa a l'etimologia última del NP cat-arag., vegeu entre altres el treball de Mitxelena en *Emerita* xvii, 202-7; com és sabut passa per ser idèntic al nom basc de la guineu; però ultra els problemes que Mitxelena hi dilucida, no sé si s'ha tingut prou en compte la possible i versemblant existència d'un ètmon NP germànic: *Isän-hari*: al costat dels ben coneguts *Isenbard*, *Isenbard*: Först. registra 38 noms amb aquesta inicial i els en -ari són innombrables.

Hi ha encara una forma *Asnar* a les muntanyes del P. Val.; però en aquesta ens intriga la persistència amb què apareix designant deus i llocs d'aigua: Fonteta de *Asnar* a Benifallim (xxv, 72.7), «El Pont d'*Asnar*» a CastPna. (xxix, 7), «el naiximent del *Asnà(r)*» a Crevillent (xxvi, 153.19); en fi, el *Mas d'Asnar* (pronunciat *aznà*), a Vilafranca del Maestrat, dins la vall més solcada de xaragalls que hi ha en tota aquella gran comarca: la vall on neix el riu Montlleó (<*mâ 'l-eyûn* 'l'aigua de les deus'). Això no pot ser casual: endevinem que sota aqueix «tio *Asnar*» (així ho explicaren a Crevillent, amonestant que s'havia de dir *naixement del tio znà*), s'amaga l'àr. *ain má* 'ull d'aigua' o *ain al-mâ* 'la deu de l'aigua' o *ain an-nâbr* 'la deu del riu'. Cf. el que he explicat de *L'Asmà*, supra.

A la vall d'Albaida, te. de Rugat, hi ha el barranc (i pda.) de *l'Ainet* (xxxii, 154.23), que potser també es podria explicar per aquest *ain-nâbr* (pron. més generalment amb *ä = è*, cf. *Montaverner* < àr. *muntab ännâbr* 'aiguabarreig del riu'): la -t potser s'explicaria per alguna ultracorreció mossàrab (o com fruit del complex *br*). Aquí, però, costa decidir-se entre això i una equació amb *Asneto*, forma etimològica dels noms *Ainet* etc. dels Pir. centrals (veg. aquest article), que no s'adiria gaire amb el paisatge toponímic, àrabo-mossàrab, d'aquesta zona, ni fóra gaire compatible amb el significat bàsic 'lloc de recia d'ases' que hem admès per a aquells. Ací, si de cas, hauria de ser 'canyet ple d'ases morts'.

Asnet, V. supra (s. v. *Asnar* i s. v. *Ainet*) *Asnurri*, V. *Ainet*

ASPA

Poble al Sud de Lleida, prop de les Garrigues.

PRON. POP. *áspe* Juneda (1920); així mateix o *áspa* allí mateix, al Cogul, Castellldans etc. (1935).

DOC. ANT. 1190 «Ermengol de *Aspa*, mestre de Emposta» a MiretS, *BABL* I, 140; 1190, cit. junt amb Uildecona (id. *TempIH*, 188); *Aspa* 1359 (*CoDoACA* xii, 20).

ETIM. Certament pre-romà i sens dubte de la família ibero-basca. Ens podem deixar guiar pels homònims. En particular *Asp*, l'antiga vila val. xurra, veïna de Monòver i Novellda; que ja figura en la forma *Aspis* a l'itinerari d'Antoní (en cast. *Aspe*). Com ja digué M-Lübke: no pensem en el cèltic en aquestes regions. *Axpe*, Biscaia, i *Vall* i *Gave d'Aspa*, a l'extrem

SO. del Bearn, ens guien cap al basc *atz-pe* (> *aspe*) 'al peu de la roca' «unter dem Felsen» (*Homen. MzPi*. 1925, I, 74 i 75n.; *Butll. Assoc. Cat. Arq., Etnol. i Preh.* I, 251).

En efecte hi ha roca damunt d'*Aspe*, i el nostre *Aspa* es troba al marge Sud del riu Set, que corre entre dos rengles de terrasses rocoses. Altrament aquesta combinació basca, funciona ja en la llengua com a subs. aglutinat, junt amb *a(i)tz* 'penya'; *aizpe*/*Azpe* duen també article -a, com veraders substantius nous: d'on els cogn. bascos *Aizpea*, *Azpea*, *Ixpea* (*Apell.*, s. v. *aitz*). És el fet repetit en la nostra toponímia, a l'Alt Flamicell *La so-pena* 'sota la roca' ha donat allí la partida *Les Sopenes* (Espui, xxxvii, 146.24); en altres llocs *La Sobalma*, al P. Val.; *La Sopalma*, *El Sopalmo* (entre Alcoi i Ibi, avui centre d'una important escola pictòrica).

Azpa població 6 k. E. de Pamplona. En el Bearn, la vall d'*Aspa* baixa de la frontera d'Aragó, ja arran del domini basc: ja figura com *Aspa-Luca* a l'itin. Antoní; en docs. medievals, *Aspa* a. 1077, 1249 etc. (P. Raymond, *Di. Top. BPyr.*); i en docs. de 1187, 1225 i 1440 del *Cart. d'Ossau*; veg. altres qüestions de toponímia gascona, que s'hi refereixen, en el meu treball de *Btr. z. Nfg.* VIII, 1973, 212-3, i *EntreDL* II, 140.

Descartem, en canvi, *Aspet* en el Coserans (amb el *Portet d'Aspet*, per on es passa de St. Gironès a l'Alt Comenge), car aquest es presenta en les formes *Aspeg*, *Aspel*, *Espeidh*, en molts docs. de princ. S. XIII, i per tant ha de venir del nom basc del boix, *ezpel* en basc modern, que seria primer *ESPELLE* (*Btr. b. Nfg.* VIII, 239).

Amb el nostre nom podem relligar més aviat el del Fener del(e)s *Aspes*, a la vall de Boí, en el Bosc d'E-rill (1973); i potser *Aspet*, nom matern d'un morisc (llista de Senija, 1610) (xxxvi, 107.21).

Esplesses (Vall d'Assua), V. *Plesses* *Aspra* i *Aspre*, V. *Aspres* *Asprac*, -acs, V. *Esprac*s *Asprell*, *Asprella*, V. *Aspres* *Asprer* i cogn. *Puigdasprer* semblen ser forma secundària de *Puig-nesprer* o *nespler*

ASPRES, Els

L'*Aspra*, -re, i noms semblants, designant paratges rocallosos o de vegetació aspra.

En particular la subcomarca rossellonesa *Els Aspres*, nom que ja tenim molt documentat des d'antic. «Ad ipsos *Asperos*» a. 961; i Alart, *InvLC*, en dona una vintena de cites dels Ss. XII-XIV. En el *Cart. d'Elna*, «Guadaldus presbiter», i els seus, donen dos llocs d'allí, entre ells «ipso malolo qui est ad ipsos *Aspres* Sedis Elenensis» a. 1030 (col. Moreau xx, 83; *Hist. Lgd.* v, 394, 1520); oposat a la *Salanca* en un doc. de 1137: «in villa S. Felice Superior --- duas pecias de terra que sunt ad ipsos *Asperos*» (Albon, *Temple*, 98); el «vinearium de *Asperis*» cit. entre les masades de Trullars, a. 1172 (Moreau LXXVII, 175). En el nom de Banyuls dels *Aspres*, com a determinatiu del nom d'a-